

สบ
กตล
ชว
๒๕๖๓ ๕๖

กองคลัง
30 ม.ค. 2551
เลขที่รับ.....
3928

กองคลัง
28 ม.ค. 2551
เลขที่รับ.....
3928

กรมประชาสัมพันธ์
รับที่ ๒๙๒๘
วันที่ ๒๘ ม.ค. ๒๕๕๑
14/12-๕๑
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม 6 กทม. 10400

ที่ กค 0405.๒/๖.16

15 มกราคม 2551

เรื่อง แนวทางในการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551

เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือแนวทางการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551

สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 ถึงปัจจุบัน และจากการรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการเบิกจ่าย ในปีงบประมาณ พ.ศ.2549-2550 พบว่า เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และยังไม่มีความชำนาญในการดำเนินการตามระบบ GFMIS และการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ตลอดจนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และเนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ.2551 รัฐบาลได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นจำนวนเงินถึง 1,660,000 ล้านบาท ดังนั้นกรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลด้านการเงินการคลัง และในฐานะเลขานุการคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการความรู้ที่จะสนับสนุนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

กรมบัญชีกลางจึงได้จัด "โครงการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้ได้ตามเป้าหมายรัฐบาล" และนำความรู้จากผลการสัมมนามาจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ส่วนราชการในการใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานด้านการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

อำนวยการ

- ส่ง
- ผลิต
- ส่ง
- เก็บ
- ลง

๓๐ ม.ค. ๒๕๕๑

๓๐ ม.ค. ๒๕๕๑

สำนักการเงินการคลัง
โทร. 0-2270-0368-9
โทรสาร 0-2270-0324
e-mail : Fsystdevl@cgd.go.th

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิทัศน์ นิ่มน่านเหมิน)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ส่ง 816 ๒
30 ม.ค. 2551

ส่ง 816 ๑
29 ม.ค. 2551

กคค

เรียน อปส. ผ่าน รปส.(นายเชษฐา ขำโพธิ์)

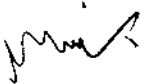
ด้วย กรมบัญชีกลาง แจ้งเรื่อง แนวทางในการขับเคลื่อน
มาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ.2551 โดยนำความรู้จากผลจากการสัมมนา มาจัดทำ
แนวทางการขับเคลื่อนมาตรการฯ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ส่วน
ราชการในการใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานด้านการเร่งรัดการ
เบิกจ่ายเงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลในการ
กระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพต่อไป ความละเอียด
ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กคค 0405.2/ว 16 ลว. 15 ม.ค.51

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และ กคค. จะได้เวียนแจ้ง
ทาง INTRANET ให้ทุกหน่วยงานทราบและถือปฏิบัติ ต่อไปด้วย

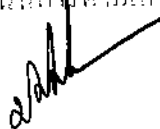
(นางกัญญา พรปรีชา)

อกค.
31 ม.ค. 2551

(นายเชษฐา ขำโพธิ์)
รปส.
31 ม.ค. 2551

- ทราบ
- คำนึงการลงนามเสนอ

(นายปราโมช รัฐวินิจ)
อปส.
- 4 ก.พ. 2551

รปส. (นายปราโมช รัฐวินิจ) 3928

- 1 ก.พ. 2551

รปส. (นายเชษฐา ขำโพธิ์) 3928

31 ม.ค. 2551

แนวทางการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

กรมบัญชีกลาง

สำนักการเงินการคลัง กระทรวงการคลัง

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
วิเคราะห์สรุปปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขการติดตาม เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2545 – 2550	3
สรุปผลแนวทางปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ (Best Practice) ในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ของ	9
- กรมทางหลวงชนบท	
- กรมทางหลวง	
- กรมชลประทาน	
แนวทางในการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551	20
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	26

แนวทางการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551

1. บทสรุปผู้บริหาร

ในการพัฒนาประเทศให้มีเสถียรภาพทั้งทางด้านสังคมความเป็นอยู่ ด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนด้านอื่น ๆ รัฐบาลได้ดำเนินการตามนโยบายภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) กำหนดให้เรื่องงบประมาณเป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า งบประมาณ พ.ศ. 2550 รัฐบาลได้อนุมัติวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2550 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,566,200 ล้านบาท และมีแผนการใช้จ่ายจากโครงการเงินกู้ต่างประเทศอีกจำนวนไม่น้อยกว่า 1,162.5 ล้านบาท และในงบประมาณ พ.ศ. 2551 งบประมาณที่จะได้รับอีกประมาณ 1,660,000 ล้านบาท การส่งเม็ดเงินจำนวนมหาศาลดังกล่าวเข้าสู่ภาคประชาชน หรือภาคเศรษฐกิจ ถือเป็นกิจกรรมเร่งด่วนที่รัฐบาลจะต้องดำเนินการเนื่องจากงบประมาณรายจ่าย ถือเป็นเครื่องมือทางการคลังที่มีความสำคัญของรัฐบาลในการพัฒนาและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้จะช่วยผลักดันการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางและแนวนโยบายที่รัฐบาลกำหนดการเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อเพิ่มอัตราการใช้จ่ายเงินของรัฐเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจจะมีส่วนช่วยให้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากในช่วงตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมาก เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มอุปสงค์ในประเทศ และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพ และเติบโตอย่างต่อเนื่อง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2545 ให้จัดตั้งคณะกรรมการติดตามผลการใช้จ่ายเงินภาครัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ทำหน้าที่ติดตามเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินภาครัฐ รวมทั้งเสนอมาตรการเร่งรัดหรือแก้ไขปัญหาเพิ่มเติม เพื่อให้การใช้จ่ายเงินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เป็นไปตามเป้าหมาย และให้คณะกรรมการติดตามผลการใช้จ่ายเงินภาครัฐดังกล่าวดำเนินการต่อเนื่องไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 - 2549 โดยคณะกรรมการติดตามผลการใช้จ่ายเงินภาครัฐ กำหนดองค์ประกอบโดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณงบลงทุนจำนวนสูง เข้าร่วมเป็นกรรมการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินภาครัฐ กำหนดมาตรการเร่งรัดและแก้ไขปัญหาเพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามเป้าหมาย รายงานผลการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

ปัญหาอุปสรรคในการใช้จ่ายเงิน และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินต่อ คณะรัฐมนตรี หน่วยงาน และเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือให้จัดส่งเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการใช้จ่ายเงินภาครัฐให้คณะกรรมการฯ พิจารณา และแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยในการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วยิ่งขึ้น

สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการ และจากการรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการเบิกจ่ายระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 - 2550 พบว่า เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และยังไม่มีความชำนาญในการดำเนินการตามระบบ *GFMS* และการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (*e-Auction*) ตลอดจนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และเนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 รัฐบาลได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นจำนวนเงินถึง 1,660,000 ล้านบาท ดังนั้น กรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลด้านการเงินการคลัง และในฐานะเลขานุการ คณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินภาครัฐ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี จึงเห็นควรที่จะต้อง ส่งเสริมและผลักดันให้มีการจัดการองค์ความรู้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ โดยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และนำเครื่องมือในการจัดการความรู้จากฐานความรู้ บทเรียน และความสำเร็จ (*Lesson Learned and Best Practice Databases*) มาประยุกต์ใช้ และนำเอาความรู้ด้านการคลังที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณมาบูรณาการกับความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงของหน่วยงานต้นแบบ (*Best Practice*) มาวิเคราะห์และ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าเพิ่มของความรู้ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านนี้เพื่อก่อให้เกิดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพ

2. วิเคราะห์สรุปปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2545 – 2550

จากรายงานของคณะกรรมการติดตามผลการใช้จ่ายเงินภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 - 2550 สามารถวิเคราะห์และสรุปปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข เพื่อมิให้เกิดปัญหาการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 : ปัญหาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

- 1.1 รอรูปแบบรายการ และการกำหนดคุณลักษณะ รวมทั้งแบบแปลนจากส่วนราชการส่วนกลาง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้
- 1.2 มีการแก้ไขคุณลักษณะครุภัณฑ์ แบบแปลน หรือเปลี่ยนแปลงรายการ เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน และวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที
- 1.3 ส่วนราชการส่วนกลาง โอนจัดสรรเงินประจำงวดไปให้หน่วยงานในภูมิภาคล่าช้า
- 1.4 ส่วนราชการไม่ได้เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับแบบแปลน สถานที่ ราคากลาง ทำให้เมื่อได้รับอนุมัติเงินประจำงวดแล้ว ต้องเสียเวลาในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว
- 1.5 ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจดำเนินโครงการที่ใช้เงินงบประมาณที่กักเงินไว้เบิกเหลือมปี และขยายเวลาเบิกจ่ายเงินก่อน ทำให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณปีปัจจุบันล่าช้า
- 1.6 หน่วยงานปฏิบัติได้รับแผนการปฏิบัติงาน และการจัดสรรงบประมาณล่าช้า
- 1.7 การกำหนดรูปแบบการก่อสร้างไม่ได้ดำเนินการไว้ก่อน และรูปแบบการก่อสร้างไม่ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับราคาก่อสร้างในปัจจุบัน
- 1.8 เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคมีจำนวนน้อย และขาดความชำนาญในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-Auction
- 1.9 การดำเนินการของงาน / โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ยังไม่แล้วเสร็จ ส่งผลให้การดำเนินการของงาน/โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ต้องล่าช้าตามไปด้วย

- 1.10 การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ไม่ได้กำหนดตามความเป็นจริง ทำให้ส่วนราชการต้องมีการปรับแผนในระหว่างปี
- 1.11 มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และขาดความรู้ ความเข้าใจ และยังไม่มีความชำนาญในการดำเนินงานตามระบบ *GFMIS* การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (*e-Auction*) ตลอดจนกฎหมาย และระเบียบที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

ประเด็นที่ 2: ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

- 2.1 โครงการที่เป็นนโยบายสำคัญ และมีขนาดใหญ่ จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติก่อนดำเนินการ
- 2.2 การขอความเห็นชอบด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 2.3 รอกการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ได้รับจัดสรรงบประมาณในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีล่าช้า ทำให้ไม่สามารถเตรียมการดำเนินงานได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ
- 2.5 ส่งมอบพื้นที่ดำเนินการล่าช้า ประชาชนคัดค้านการเข้าดำเนินการในพื้นที่ และปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 2.6 สภาพภูมิอากาศ และเกษตรกรรม เช่น ช่วงฤดูฝนจะไม่สามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ หรือในฤดูแล้งเพาะปลูก/เก็บเกี่ยว จะไม่สามารถนำเครื่องจักรเข้าพื้นที่ได้ ส่งผลต่อการดำเนินงานก่อสร้าง
- 2.7 ภัยธรรมชาติ เช่น การเกิดอุทกภัยใน 8 จังหวัดภาคใต้
- 2.8 ปัญหาความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ผู้รับจ้างไม่เข้าทำงาน หรือหยุดการก่อสร้างเป็นช่วง ๆ
- 2.9 ครุภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะพิเศษ ต้องรอกการนำเข้าจากต่างประเทศ
- 2.10 ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจไม่สามารถดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ เนื่องจากได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นผลจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาสูงขึ้น
- 2.11 การย้ายเสาไฟฟ้า ท่อประปา และสายโทรศัพท์ ต้องรอกหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเข้าดำเนินการก่อน

- 2.12 การประเมินราคาก่อสร้าง การใช้เทคนิคด้านวิศวกรรมสถาปัตยกรรม การขอความเห็นชอบด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ทำให้เกิดความล่าช้า
- 2.13 การขอเข้าใช้พื้นที่ของส่วนราชการ มีขั้นตอนในการดำเนินงานมาก และใช้เวลานาน
- 2.14 การจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือแนวก่อสร้างไม่ชัดเจน และความขัดแย้งของราษฎรในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่งานได้
- 2.15 ค่าจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้รับในแต่ละปีไม่เพียงพอ
- 2.16 ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องทางการเงิน ขาดแรงงาน เครื่องจักรเครื่องมือวัสดุก่อสร้าง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า
- 2.17 การก่อสร้างที่มีระยะเวลาดำเนินงานไม่เกิน 1 ปี ผู้รับจ้างส่วนใหญ่ จะเบิกเงินค่างานงวดเดียวเมื่องานแล้วเสร็จ

ประเด็นที่ 3 : ปัญหาที่เกิดขึ้นตามปกติ

- 3.1 ผู้รับจ้างไม่เบิกค่างานล่วงหน้าร้อยละ 15 เพราะมีปัญหายุ่งเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม และหลักทรัพย์ค้ำประกัน ทำให้มีอัตราการเบิกจ่ายได้น้อย
- 3.2 ผู้รับจ้างเสนอราคาสูงกว่าราคากลาง และงบประมาณที่ได้รับ ต้องขอทำความเข้าใจตกลงกับสำนักงบประมาณเพื่อขอเพิ่มวงเงินงบประมาณ หรือปรับลดเนื้องานลง ทำให้การดำเนินการล่าช้าออกไป
- 3.3 ผู้รับจ้างส่งมอบงานแล้ว แต่ไม่เบิกเงินตามงวดงาน โดยจะเบิกเงินในงวดถัดไป หรือเบิกเงินในงวดสุดท้าย
- 3.4 ปัญหาการร้องเรียนจากผู้ขาย หรือผู้รับจ้าง ที่ไม่ผ่านการคัดเลือก
- 3.5 ผู้รับจ้างทำงานล่าช้า และหยุดงาน จึงต้องยกเลิกสัญญา
- 3.6 ปัญหาการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ผู้ร่วมประมูลมีจำนวนน้อย ไม่มีผู้เคาะราคา ผลการประมูลสูงกว่าราคากลาง และวงเงินงบประมาณที่ได้รับ
- 3.7 ดำเนินการหาตัวผู้รับจ้างหลายครั้ง เนื่องจากมีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว ผู้รับจ้างไม่ลงนามในสัญญา ยกเลิกสัญญาเดิม และมีการร้องเรียน
- 3.8 ผู้รับจ้างรับงานแล้ว แต่เข้าดำเนินการก่อสร้างล่าช้า ไม่ได้ปฏิบัติงานตามแผนการเบิกจ่ายเงินตามงวดงาน รับงานไว้หลายแห่ง เครื่องจักร และคนงานมีจำนวนน้อย

3.9 เงินประกันผลงาน ซึ่งส่วนราชการหักจากผู้รับจ้างร้อยละ 10 ของเงินที่ต้องจ่ายในงวดนั้น ปัจจุบันจะคืนเงินประกันผลงานให้ผู้รับจ้างเมื่อหักไว้ครบ 6 เดือน ทำให้ผู้รับจ้างขาดเงินหมุนเวียน

ประเด็นที่ 4 : แนวทางแก้ไข

- 4.1 ส่วนราชการควรเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสำรวจ การออกแบบ สถานที่ และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไว้ล่วงหน้า เมื่อได้รับอนุมัติเงินประจำงวด จึงลงนามในสัญญาได้
- 4.2 ให้ส่วนราชการส่วนกลางเร่งดำเนินการโอนเงินประจำงวดไปให้หน่วยงานในภูมิภาคโดยเร็ว เพื่อจะได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้
- 4.3 การดำเนินการโครงการที่ใช้เงินงบประมาณที่กักเงินไว้เบิกเหลือมปี และขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน ควรดำเนินการไปพร้อม ๆ กันกับโครงการที่ใช้เงินงบประมาณปีปัจจุบัน
- 4.4 ให้มีการกำหนดคุณลักษณะใหม่ หรือแก้ไขครุภัณฑ์ แบบแปลน รูปแบบ ปรึบราคางาน เปลี่ยนแปลงรายการ โอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ปรับเปลี่ยนแผนงาน/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย เหมาะสมกับการใช้งาน สถานการณ์ หรือภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และวงเงินงบประมาณที่ได้รับ
- 4.5 ในกรณีที่ผู้รับจ้างเสนอราคาสูงกว่างบประมาณที่ได้รับ สำนักงบประมาณควรมอบอำนาจให้ส่วนราชการเพิ่มวงเงินงบประมาณได้มากขึ้น แต่สำนักงบประมาณมีความเห็นว่า การมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจสามารถโอนเปลี่ยนแปลงรายการอื่นมาเพิ่มเติมให้ทำได้เฉพาะในกรณีที่การประกวดราคาได้ราคาสูงกว่างบประมาณที่ได้รับไม่เกินร้อยละ 10 ซึ่งถือเป็นอัตราที่สมเหตุสมผล ถ้าเกินร้อยละ 10 ควรเสนอให้สำนักงบประมาณพิจารณาราคาที่ผู้รับจ้างเสนอนั้น สูงกว่าราคาที่จะควรจะเป็นหรือไม่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
- 4.6 จัดให้มีการประชุมเรื่องระเบียบพัสดุที่ประกาศใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามระเบียบพัสดุของทางราชการได้

- 4.7 ในกรณีที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจไม่สามารถดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ เนื่องจากได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีราคาสูงขึ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจปรับแผนการใช้จ่าย และลดเป้าหมายของโครงการ หรือกิจกรรม ที่ไม่กระทบต่อภารกิจหลักของหน่วยงาน ไปดำเนินการก่อนตั้งนั้น เมื่อส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้ขอปรับแผนการใช้จ่ายตามมติดังกล่าวแล้ว หรือมีกรณีที่ต้องขอทำความเข้าใจกับสำนักงบประมาณ ให้สำนักงบประมาณเร่งพิจารณาตอบส่วนราชการโดยเร็ว
- 4.8 กรณีที่ส่วนราชการมีปัญหาเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสาธารณูปโภค เพื่อเตรียมการก่อสร้าง ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีหนังสือเวียนแจ้งขอความร่วมมือจากรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบดำเนินการให้กับส่วนราชการ และให้กรมบัญชีกลางมีหนังสือแจ้งส่วนราชการให้ส่งสำเนาหนังสือที่แจ้งให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นการตามเรื่องให้อีกทางหนึ่งด้วย
- 4.9 ควรกำหนดให้มีการจ่ายเงินประกันผลงานทันทีเมื่อผู้รับจ้างได้นำหนังสือค้ำประกันของธนาคารมาวาง โดยไม่ต้องรอให้ครบ 6 เดือน ซึ่งจะทำให้ผู้รับจ้างมีเงินหมุนเวียนในการดำเนินงาน
- 4.10 ส่วนราชการควรดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดคุณลักษณะ การสำรวจออกแบบ ขอความเห็นชอบรูปแบบ สถานที่ จัดซื้อจัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา ตั้งแต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายผ่านวาระที่ 1
- 4.11 การวางแผนการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณต้องให้ใกล้เคียงกับที่ต้องการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้การปรับแผนในระหว่างปีมีน้อยที่สุด
- 4.12 ส่วนราชการต้องปรับแผนและวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพดินฟ้าอากาศและฤดูกาล
- 4.13 ส่วนราชการควรประเมินราคาที่ดินให้เป็นราคาปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้ราคาสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และมีความเหมาะสม
- 4.14 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน และแผนการก่อสร้าง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับความต้องการ

- 4.15 การจัดหาผู้รับจ้าง ต้องพิจารณาความพร้อมของผู้รับจ้างทุกด้าน ไม่ควรพิจารณาราคาเพียงอย่างเดียว และให้ผู้รับจ้างจัดหาธนาคารค้ำประกันผลงาน เพื่อเบิกจ่ายเงินประกันผลงาน และเบิกจ่ายค่า K ให้ผู้รับจ้างก่อนปลายปีงบประมาณ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินในระยะสั้น
- 4.16 ประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในพื้นที่ได้เข้าใจและมีส่วนร่วมจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งจัดการอบรมให้ความรู้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความเข้าใจและมีความชำนาญในการปฏิบัติงาน

3. สรุปผลแนวทางปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ (Best Practice) ในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ของกรมทางหลวงชนบท กรมทางหลวง และ กรมชลประทาน

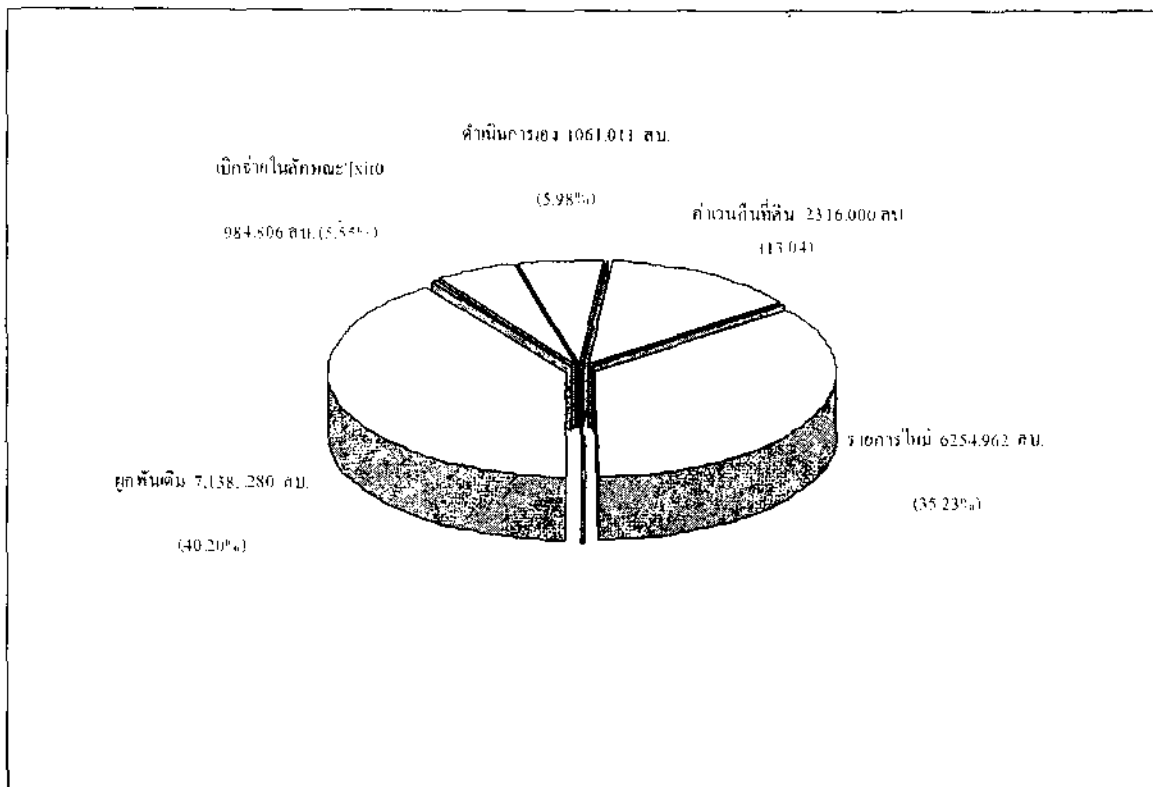
จากการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ให้ได้ตามเป้าหมายของรัฐบาล เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2550 หน่วยงานต้นแบบทั้ง 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมทางหลวงชนบท กรมทางหลวง และกรมชลประทาน ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติในการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงิน ที่ส่งผลให้อัตราการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2550 อยู่ในอัตราสูง และเป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาล โดยกรมทางหลวงชนบท กรมทางหลวง และกรมชลประทาน มีอัตราการเบิกจ่ายรวมร้อยละ 91.27 89.15 และ 82.02 ตามลำดับ ซึ่งสามารถวิเคราะห์และสรุปผลการนำเสนอของแต่ละหน่วยงานได้ดังนี้

กรมทางหลวงชนบท

กรมทางหลวงชนบท เป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณในปี 2550 จำนวน 17,858.86 ล้านบาท สามารถเบิกจ่ายได้ในอัตราร้อยละ 91.27 ต่องบประมาณ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงใกล้เคียงกับเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด (ร้อยละ 93) โดยวิทยากรของกรมทางหลวงชนบทได้นำเสนอว่า การที่กรมฯ ประสบผลสำเร็จในการเบิกจ่ายนั้น ขึ้นอยู่กับการวางแผนการเบิกจ่ายเงิน โดยมีเทคนิคในการดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดกลุ่มของงบประมาณ เพื่อพิจารณาให้ความสำคัญในการเร่งรัดการเบิกจ่าย โดยเฉพาะงบลงทุน ในปี 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 17,755.06 ล้านบาท ได้จัดกลุ่มงบประมาณเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- งบผูกพันเดิม ร้อยละ 40.20
- งบที่เบิกจ่ายในลักษณะประจำ ร้อยละ 5.55
- งบที่ดำเนินการเอง ร้อยละ 5.98
- ค่าเวนคืนที่ดิน ร้อยละ 13.04
- รายการใหม่ ร้อยละ 35.23

โดยกรมทางหลวงชนบทได้ให้ความสำคัญ และเตรียมความพร้อมในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในงบผูกพันเดิม และรายการใหม่ เป็นอันดับแรก เพราะมีนัยสำคัญกับการเบิกจ่ายโดยรวม

2. ข้อควรคำนึงในการวางแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

- 2.1 ให้มีการเบิกจ่ายตามจริง
- 2.2 ต้องคำนึงถึงศักยภาพของหน่วยงานในกรมฯ โดยนำผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณปีก่อน ๆ มาประกอบการพิจารณา

3. ปัญหาที่พบบ่อยในการวางแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

- 3.1 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายการใหม่ล่าช้า ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจาก
 - ความไม่พร้อมของหน่วยงานเอง
 - ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการบริหารงบประมาณ หรือระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3.2 ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง
- 3.3 ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. แนวทางแก้ปัญหา

4.1 ในการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ กรมทางหลวงชนบทได้ดำเนินการ ดังนี้

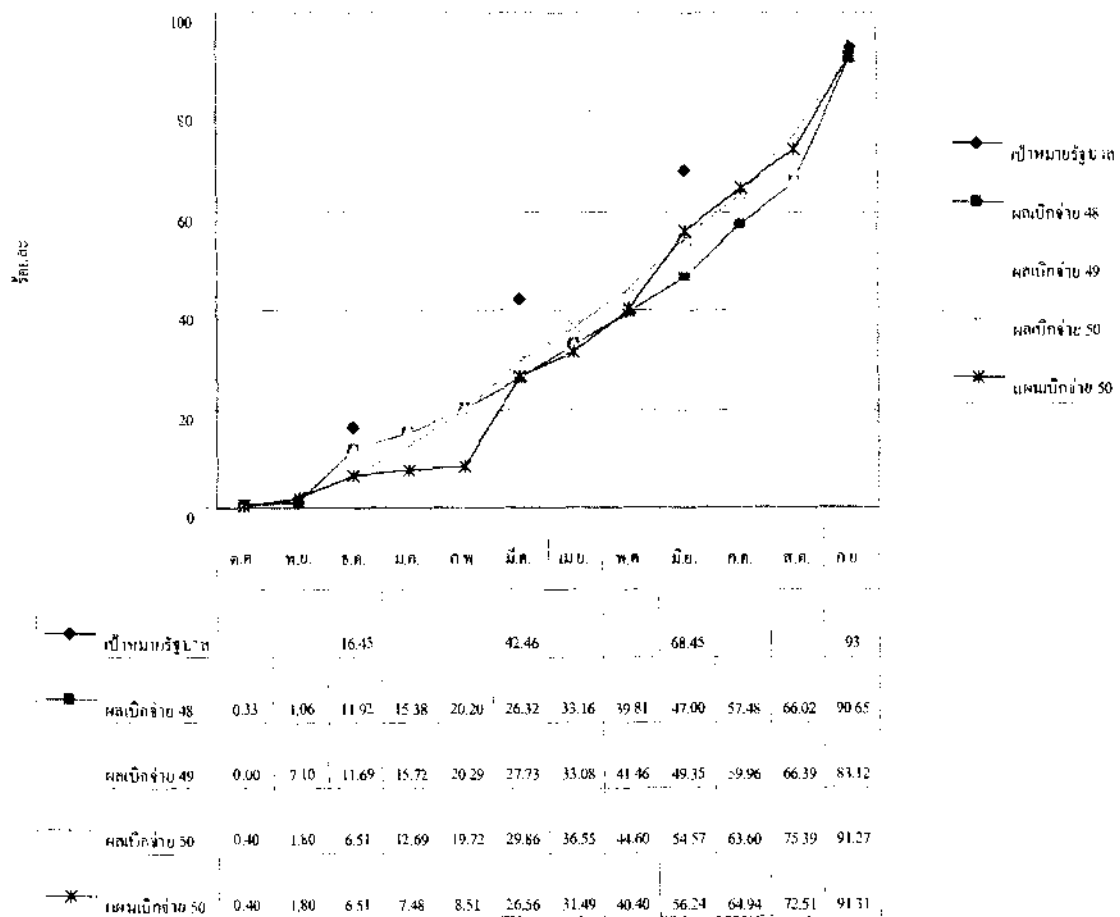
- จัดประชุมผู้บริหารระดับสูงทุกเดือน เพื่อติดตามการเบิกจ่าย
- การแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงเป็นคณะกรรมการเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณ ในพื้นที่ระดับภูมิภาค (สำนักงานหลวงชนบทที่ 1 - 12)
- การประชุมระดับภูมิภาค (สำนักงานหลวงชนบทที่ 1 - 12 แต่ละสำนักงานจะประชุมร่วมกับสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดในสังกัด)
- โอนงบประมาณของรายการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันภายในปีงบประมาณ ไปให้กับรายการที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็วกว่าแผน

4.2 การบริหารการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

กรมทางหลวงชนบทใช้วิธีการโอนงบประมาณของรายการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันภายในปีงบประมาณ ไปให้กับรายการที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็วกว่าแผน

จากเทคนิคการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้กรมทางหลวงชนบทมีอัตราการเบิกจ่ายรวมถึงร้อยละ 91.27

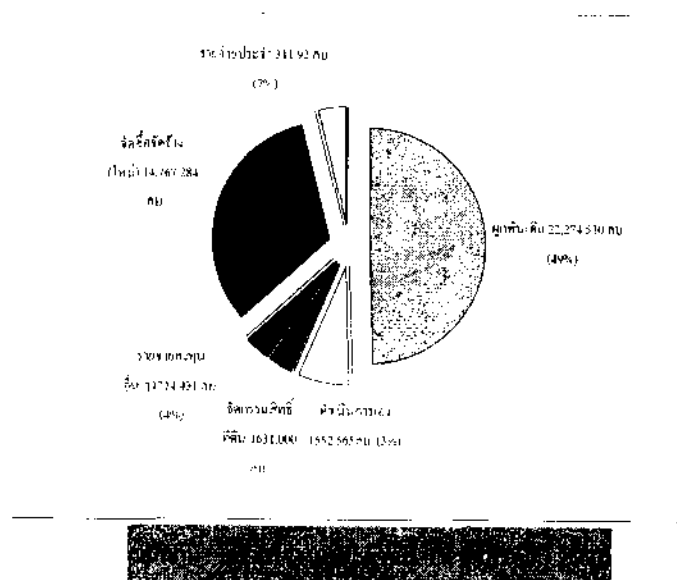
แผนและผลการเก็บจ่ายงบประมาณ 2550

กรมทางหลวง

กรมทางหลวง เป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณในปี 2550 จำนวน 45,051.73 ล้านบาท สามารถเบิกจ่ายได้ในอัตราร้อยละ 89.15 ต่องบประมาณ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงในลำดับต่อจากกรมทางหลวงชนบท โดยวิทยาการของกรมทางหลวง ได้นำเสนอแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เบิกจ่ายได้ตามเป้าหมายของรัฐบาล ดังนี้

1. วิเคราะห์ทั้งปต่าง ๆ ของกรมทางหลวง ว่ามีจำนวนเท่าใด และจะต้องบริหารจัดการอย่างไร โดยงบประมาณของกรมทางหลวงในปี 2550 มีจำนวน 45,051.73 ล้านบาท แบ่งได้เป็นรายจ่ายลงทุนร้อยละ 93 รายจ่ายประจำร้อยละ 7

โดยในส่วนของรายจ่ายลงทุน (93%) แยกเป็นกลุ่ม 5 กลุ่มงาน คือ

- ❖ กลุ่มงานจัดซื้อจัดจ้าง (ใหม่) ร้อยละ 33
- ❖ กลุ่มงานผูกพันเดิม ร้อยละ 49
- ❖ กลุ่มงานจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ร้อยละ 4
- ❖ กลุ่มงานดำเนินการเอง ร้อยละ 3
- ❖ กลุ่มรายจ่ายลงทุนอื่น ๆ ร้อยละ 4

ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการและเจ้าภาพที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

รายการงบประมาณ	หน่วยงาน	วิธีดำเนินการ
รายจ่ายประจำ 3,111.920 ลบ.(7%)	ทุกหน่วยงานในสังกัด	➢ เบิกจ่ายตามกำหนดเวลา
งานจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน 1,631.000 ลบ.(4%)	-สำนักจัดกรรมสิทธิ์ -สำนักทางหลวง -แขวงกระทรวง	➢ ดำเนินการเบิกจ่ายได้ตาม พ.ร.ฎ. ที่ออกไว้
ผูกพันเดิม 22,274.530 ลบ.(49%)	- สำนักก่อสร้างทาง 1-3 - สำนักก่อสร้างสะพาน - สำนักสำรวจออกแบบ - สำนักวางแผน	➢ มีสัญญาแล้ว ➢ เบิกจ่ายตามผลการดำเนินงานของผู้รับจ้าง ➢ เร่งรัดการดำเนินงานของผู้รับจ้าง ➢ ประสานงานแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน รื้อย้าย สาธารณูปโภค ฯลฯ (สาเหตุการเบิกจ่ายล่าช้า)
งบดำเนินการเอง 1,552.565 ลบ.(3%)	- ศูนย์สร้างทาง 8 ศูนย์ - ศูนย์สะพาน 4 ศูนย์	➢ งานปีเดียว ➢ เตรียมความพร้อมของแผนงาน ➢ เร่งรัดการดำเนินงาน
งานจัดซื้อจัดจ้าง (ใหม่) 14,767.284 ลบ. (33%)	-สำนักก่อสร้างทาง 1-3 -สำนักก่อสร้างสะพาน -สำนักวางแผน -สำนักสำรวจออกแบบ -สำนักบริหารบำรุงทาง -สำนักงานอำนวยความสะดวก ปลอดภัย -สำนักทางหลวง -แขวงกระทรวง	➢ เตรียมความพร้อมแบบและกรรมสิทธิ์ที่ดิน ➢ เตรียมความพร้อมของแผนงาน ➢ เร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง (ก่อนนี้ผูกพัน) ➢ การติดตามประเมินผล ชมเชยผลการดำเนินงาน

2. แต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีองค์ประกอบ
ของคณะกรรมการ ดังนี้

- อธิบดีกรมทางหลวง เป็นประธาน
- รองอธิบดี และผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก เป็นคณะกรรมการ
 - เพื่อติดตามรายละเอียดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และการก่องหนผู้กผัน
 - เพื่อติดตามปัญหา และอุปสรรคการดำเนินงานของแต่ละโครงการ
 - ประชุม 1 ครั้ง/เดือน หรือเวลาที่พิเศษเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหา
- ผู้แทนกรมทางหลวง ประชุมร่วมกับคณะกรรมการฯ ของกระทรวงคมนาคม และรัฐบาล เพื่อรับทราบแนวทางปฏิบัติ และผลักดันผลการเบิกจ่ายในภาพรวม

โดยจะใช้คณะกรรมการฯ ที่แต่งตั้งขึ้นนี้ เป็นกลไกขับเคลื่อนในการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

3. การแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

กรมทางหลวงได้สรุปปัญหา และอุปสรรค ตลอดถึงแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้

ปัญหา / อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
<p>การจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินสำหรับการก่อสร้างโครงการก่อสร้างล่าช้าเนื่องจากปัญหาการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน อาทิเช่น พื้นที่ที่ได้รับมอบไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ ฯลฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ตรวจสอบเขตทางก่อนออกแบบ กำหนดรูปแบบการก่อสร้างที่เหมาะสม เพื่อลดความจำเป็นในการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ▪ ดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มก่อสร้าง ▪ จัดสรรงบประมาณจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินตามลำดับความจำเป็น ▪ ดำเนินการบริหารงบประมาณจากโครงการที่มีความล่าช้า ฯลฯ เพื่อมาดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ▪ เจรจาท่องรองกับเจ้าของที่ดินเพื่อเข้าดำเนินการก่อน ▪ ปรับปรุงรูปแบบการก่อสร้าง เพื่อหลีกเลี่ยงการเวนคืนที่ดิน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดกรรมสิทธิ์ได้ หรือต้องใช้เวลาอันเกินควร
<p>การรื้อย้ายสาธารณูปโภคที่ติดขัดการก่อสร้าง การรื้อย้ายสาธารณูปโภค เป็น ไปด้วยความล่าช้า ส่งผลให้การก่อสร้างล่าช้า</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ประสานงานกับหน่วยงานสาธารณูปโภคตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจออกแบบ และแจ้งให้ดำเนินการรื้อย้ายตั้งแต่ทราบว่าเป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง ▪ ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานสาธารณูปโภคปฏิบัติตามเงื่อนไขการขออนุญาตใช้เขตทางอย่างเคร่งครัด มีบทลงโทษปรับ หากเป็นเหตุให้งานก่อสร้างล่าช้ากว่าสัญญา ▪ ปรับปรุงรูปแบบก่อสร้าง เพื่อเลี่ยงการรื้อย้าย

ปัญหา / อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
<p>ผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียน ingsงาน</p> <p>ผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียน ทำให้การก่อสร้างล่าช้าไม่</p> <p>เป็นไปตามสัญญา ทำให้เกิดปัญหาการใช้รถใช้ถนน และ</p> <p>เป็นสาเหตุของการร้องเรียน</p>	<p>สาธารณูปโภค ในกรณีที่การรื้อย้ายใช้เวลานานเกินควร</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ กำหนดคุณสมบัติพิเศษของผู้รับเหมาที่มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการก่อสร้าง โดยเฉพาะทางที่มีความสำคัญเร่งด่วน และการจราจรหนาแน่น ▪ ในกรณีผู้รับจ้างทิ้งงาน ให้หน่วยงานดำเนินการเองของกรมทางหลวง (ศูนย์สร้างทางฯ ศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน) เข้าดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ▪ ประสานกับตำรวจจราจรท้องที่เพื่ออำนวยความสะดวกจราจรระหว่างการก่อสร้าง

4. การบริหารเงินเหลือจ่าย

กรมทางหลวงมีการบริหารเงินเหลือจ่าย เพื่อนำไปใช้ในรายการดังต่อไปนี้

- งานดำเนินการที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็วกว่าแผน
- เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้างตามสัญญา (ค่า K)
- งานที่ค่างานเพิ่มขึ้นมากกว่าวงงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- งานจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อให้การก่อสร้างดำเนินการต่อไปได้ไม่ล่าช้า ซึ่งจะส่งผลถึงการเบิกจ่ายต่อไป
- งานแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

5. การปรับแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

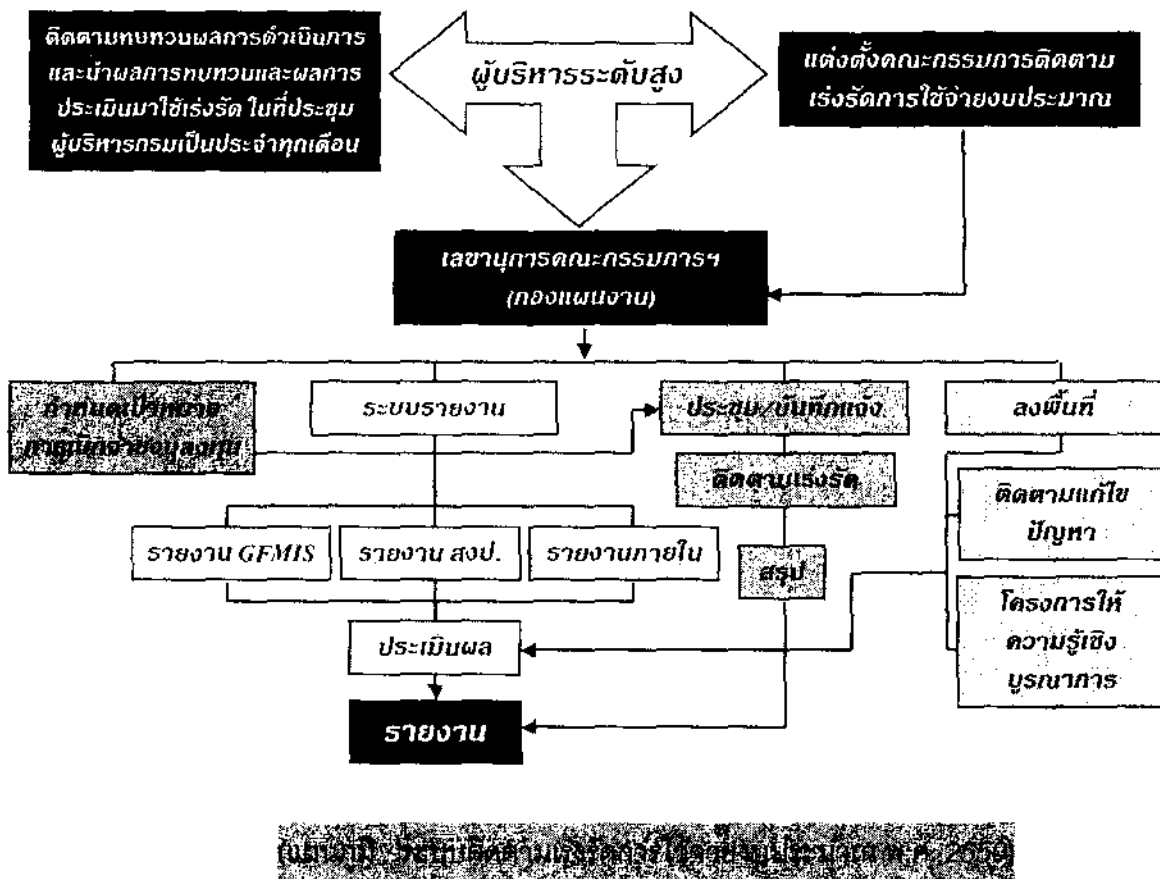
- ปรับตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2550
- ทบทวนแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- การปรับแผนการใช้จ่าย จำนวน 2 ครั้ง วงเงินประมาณ 2,900 ล้านบาท
 - งานดำเนินการที่เบิกจ่ายได้เร็วกว่าแผน
 - เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้างตามสัญญา (ค่า K)
 - งานที่ค่างานเพิ่มขึ้นมากกว่าวงงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - งานจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อให้การก่อสร้างดำเนินการต่อไปได้ ไม่ล่าช้า ซึ่งจะส่งผลถึงการเบิกจ่ายต่อไป
 - งานแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

กรมชลประทาน

กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณในปี 2550 จำนวน 33,835.57 ล้านบาท สามารถเบิกจ่ายได้ในอัตราร้อยละ 82.02 ต่อบประมาณ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงในลำดับที่ 3 จาก 3 หน่วยงาน ต้นแบบ โดยวิทยาการของกรมชลประทานได้นำเสนอถึงแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมายรัฐบาล ดังนี้

1. มีการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ พ.ศ. 2550 อย่างเป็นระบบ โดย
 - มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ
 - มีการกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - มีระบบรายงาน
 - รายงาน *GFMIS*
 - รายงานสำนักงบประมาณ
 - รายงานภายใน
 - รายงานทาง *website* ที่ผู้บริหารสามารถเข้าไปดูได้ทุกหน่วยงาน
 - มีระบบการลงพื้นที่ เพื่อติดตามแก้ไขปัญหาอย่างใกล้ชิด โดย
 - ลงพื้นที่และสรุปปัญหา อุปสรรค แต่ละพื้นที่ เพื่อรายงานกรมฯ
 - มีโครงการให้ความรู้เชิงบูรณาการ ขณะลงพื้นที่ โดยมีทีมงานจากหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องภายในกรมฯ ลงพื้นที่ไปให้ความรู้
 - มีระบบจูงใจ โดยการให้รางวัลสำหรับหน่วยงานที่นำความรู้เกี่ยวกับการเร่งรัดการเบิกจ่ายมาทำ *KM* และ *PMQA*
 - มีระบบติดตามผลการดำเนินงาน และนำผลของการติดตามมาทบทวนและประเมินผลเพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดฯ เสนอในที่ประชุมผู้บริหารกรมฯ เป็นประจำทุกเดือน

ระบบติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ปี 2550

2. มีการจัดแยกกลุ่มปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน และการเบิกจ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ

2.1 ปัญหา อุปสรรค

- ด้านการเตรียมความพร้อม
- ด้านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง / ด้านพัสดุ
- ด้านกระบวนการงบประมาณ
- ด้านความชำนาญงานของบุคลากร
- ด้านการก่อสร้าง
- ด้านผู้รับจ้าง

2.2 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ

- ตรวจสอบหลักฐานความพร้อมของงาน/โครงการ ที่จะขอตั้งงบประมาณ ให้ครบถ้วนก่อนการอนุมัติ เช่น การรวมสิทธิ์ที่ดิน การขออนุญาตใช้พื้นที่ป่า การสำรวจออกแบบ

- จัดประชุมสัมมนาให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้รู้ถึงขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม และเร่งรัดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- แต่งตั้งคณะทำงานติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณระดับสำนัก/กอง
- ปรับแผนการดำเนินงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐบาล
- ตรวจสอบความพร้อม/ศักยภาพของผู้รับจ้างในทุก ๆ ด้าน เช่น สภาพคล่อง เครื่องมือ บุคลากร ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความรับผิดชอบ

2.3 ปัญหา อุปสรรค เงื่อนไข หรือข้อติดขัดในกฎ ระเบียบ ที่ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า

- การจัดหาโดยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอก หรือหน่วยงานภายนอก เข้ามาส่วนร่วมในการจัดหาด้วย ทำให้ไม่สามารถควบคุมระยะเวลาดำเนินการได้
- แนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ชัดเจน หน่วยงานผู้กำกับดูแลระเบียบ (กรมบัญชีกลาง) ไม่สามารถให้คำชี้แจงหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว
- ระเบียบพัสดุฯ ปี 2549 กำหนดให้การจัดหาตามระเบียบฯ นี้ ต้องมีการเผยแพร่ TOR และเอกสารประกวดราคา ผ่านเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง และของหน่วยงาน
- ระเบียบพัสดุฯ ปี 2549 กำหนดให้ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง สามารถอุทธรณ์ในกระบวนการดำเนินการหลายขั้นตอน
- ขั้นตอนการพิจารณาผลการดำเนินการอนุมัติสั่งซื้อสิ่งจ้าง ต้องเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน จึงจะสามารถทำสัญญา ก่อนนี้ผูกพันได้

ซึ่งจากปัญหา อุปสรรคข้างต้น ได้มีแนวทางแก้ไข โดยมีมติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) เป็นประธาน ได้ให้กรมบัญชีกลางรับปัญหา อุปสรรค ที่ส่วนราชการเสนอไปดำเนินการ โดยกรมบัญชีกลางได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งมีมติให้ผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549

4. แนวทางในการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

จากการศึกษาถึงแนวปฏิบัติที่ทำให้กรมทางหลวงชนบท กรมทางหลวง และกรมชลประทาน ประสบผลสำเร็จในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในปี 2550 แล้ว สามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้ดังนี้

1. แนวทางในการวางแผนและเตรียมความพร้อมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
2. การวางระบบติดตามการเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
3. การจัดแยกกลุ่มปัญหา อุปสรรค ที่พบบ่อย และกำหนดแนวทางแก้ไข
4. การบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณ
5. การติดตาม การประเมินผล และการจูงใจ

1. แนวทางในการวางแผนและเตรียมความพร้อมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

1.1 การจัดกลุ่มของงบประมาณ เพื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเร่งรัดการเบิกจ่าย โดยเฉพาะงบลงทุนที่มีจำนวนเงินงบประมาณซึ่งมีนัยสำคัญที่จะส่งผลกับการเบิกจ่ายในภาพรวม โดยจัดกลุ่มเป็น

- งบผูกพันเดิม
- งบที่ดำเนินการเอง
- งบที่เบิกจ่ายในลักษณะประจำ
- ค่าเวนคืนที่ดิน
- รายการใหม่
- รายจ่ายลงทุนอื่น ๆ

1.2 พิจารณาถึงศักยภาพการเบิกจ่ายของหน่วยงานภายใน โดยนำผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณปีก่อน มาประกอบการพิจารณาในการวางแผน

1.3 ให้มีการเบิกจ่ายตามจริง และกำหนดแนวทางในการดำเนินการ พร้อมทั้งกำหนดเจ้าภาพที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มของงบประมาณที่จัดแยกไว้

1.4 การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ตรวจสอบหลักฐานความพร้อมของงาน/โครงการ ที่จะขอตั้งงบประมาณ ให้ครบถ้วนก่อนการอนุมัติ เช่น กรรมสิทธิ์ที่ดิน การขออนุญาตใช้พื้นที่ป่า การสำรวจออกแบบ
- จัดประชุมสัมมนาให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้รู้ถึงขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม และเร่งรัดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- แต่งตั้งคณะทำงานติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณระดับสำนัก/กอง
- ปรับแผนการดำเนินงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐบาล
- ตรวจสอบความพร้อม/ศักยภาพของผู้รับจ้างในทุก ๆ ด้าน เช่น สภาพคล่อง เครื่องมือ บุคลากร ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความรับผิดชอบ

2. การวางระบบติดตามการเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

2.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยมีอธิบดี เป็นประธาน รองอธิบดีและหัวหน้าหน่วยงานภายในทุกหน่วยงาน เป็นกรรมการ เพื่อติดตามรายละเอียดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และการกักหน้ผูกพัน และเพื่อติดตามปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของแต่ละโครงการ โดยจัดให้มีการประชุม 1 ครั้ง/เดือน หรือมีเวทีพิเศษเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหา

2.2 มีการกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบลงทุน

2.3 มีระบบการรายงานทาง *website* ที่ผู้บริหารสามารถเข้าไปดูได้ทุกหน่วยงาน ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และแรงจูงใจ

2.4 มีระบบการลงพื้นที่เพื่อติดตามแก้ไขปัญหาย่างใกล้ชิด สรุปปัญหาอุปสรรคของแต่ละพื้นที่ เพื่อรายงานกรมฯ และร่วมกันแก้ไขปัญหา

3. การจัดแยกกลุ่มปัญหา อุปสรรค ที่พบบ่อย และกำหนดแนวทางแก้ไข เช่น

- 3.1 ปัญหาข้อติดขัดในกฎ ระเบียบ
- 3.2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3.3 ปัญหาการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 3.4 ปัญหาการรื้อย้ายสาธารณูปโภคที่ติดขัดการก่อสร้าง
- 3.5 ปัญหาผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียน ทางการเงิน

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไขปัญหา
<p>3.1 ข้อติดขัดในกฎ ระเบียบ ที่ส่งผลให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณล่าช้า</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การจัดหาโดยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานภายนอก เข้ามาส่วนร่วมในการจัดหาด้วย ทำให้ไม่สามารถควบคุมระยะเวลาดำเนินการได้ ○ แนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ชัดเจน หน่วยงานผู้กำกับดูแลระเบียบ (กรมบัญชีกลาง) ไม่สามารถให้คำชี้แจง หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ○ ระเบียบพัสดุฯ ปี 2549 กำหนดให้การจัดหาตามระเบียบฯ นี้ ต้องมีการเผยแพร่ TOR และเอกสารประกวดราคา ผ่านเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง และของหน่วยงาน ○ ระเบียบพัสดุฯ ปี 2549 กำหนดให้ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง สามารถอุทธรณ์ในกระบวนการดำเนินการหลายขั้นตอน ○ ขั้นตอนการพิจารณาผลการดำเนินการอนุมัติสั่งซื้อสิ่งจ้าง ต้องเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน จึงจะสามารถทำสัญญาซื้อขายกันได้ 	<p>3.1 มติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณภาครัฐ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี(นายไชยสิทธิ์ บัญเปี่ยมราษฎร์) เป็นประธาน ได้ให้กรมบัญชีกลางรับปัญหาอุปสรรค ที่ส่วนราชการเสนอไปดำเนินการ โดยกรมบัญชีกลางได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งมีมติให้ผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549</p>

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไขปัญหา
<p>3.2 กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง / ด้านพัสดุ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายการใหม่ล่าช้า ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมของหน่วยงานเอง 	<p>3.2 ดำเนินการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ตรวจสอบหลักฐานความพร้อมของงาน/โครงการที่จะขอตั้งงบประมาณให้ครบถ้วนก่อนการอนุมัติ เช่น กรรมสิทธิ์ที่ดิน การขออนุญาตใช้พื้นที่ป่า การสำรวจออกแบบ ○ จัดประชุมสัมมนาให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้รู้ถึงขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม และเร่งรัดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ○ แต่งตั้งคณะทำงานติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณระดับสำนัก/กอง ○ ปรับแผนการดำเนินงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐบาล ○ ตรวจสอบความพร้อม/ศักยภาพของผู้รับจ้างในทุก ๆ ด้าน เช่น สภาพคล่อง เครื่องมือ บุคลากร ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความรับผิดชอบ
<p>3.3 การจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินสำหรับการก่อสร้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ โครงการก่อสร้างล่าช้าเนื่องจากปัญหาการจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน อาทิเช่น พื้นที่ที่ได้รับมอบไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ ฯลฯ 	<p>3.3 ดำเนินการโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ตรวจสอบเขตทางก่อนออกแบบ กำหนดรูปแบบการก่อสร้างที่เหมาะสม เพื่อลดความจำเป็นในการจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน ○ ดำเนินการจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มก่อสร้าง ○ จัดสรรงบประมาณจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินตามลำดับความจำเป็น ○ ดำเนินการบริหารงบประมาณจากโครงการที่มีความล่าช้า ฯลฯ เพื่อมาดำเนินการจัดการกรรมสิทธิ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ○ เจรจาต่อรองกับเจ้าของที่ดินเพื่อเข้าดำเนินการก่อน

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไขปัญหา
<p>3.4 การรื้อย้ายสาธารณูปโภคที่ติดขัดการก่อสร้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การรื้อย้ายสาธารณูปโภค เป็นไปด้วยความล่าช้า ส่งผลให้การก่อสร้างล่าช้า 	<p>3.4 ดำเนินการโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ปรับปรุงรูปแบบการก่อสร้าง เพื่อหลีกเลี่ยงการเวนคืนที่ดิน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดกรรมสิทธิ์ได้ หรือต้องใช้เวลาอันเกินควร ○ ประสานงานกับหน่วยงานสาธารณูปโภค ตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจออกแบบ และแจ้งให้ดำเนินการรื้อย้ายตั้งแต่ทราบว่าเป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง ○ ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานสาธารณูปโภคปฏิบัติตามเงื่อนไขการขออนุญาตใช้เขตทางอย่างเคร่งครัด มีบทลงโทษปรับ หากเป็นเหตุให้งานก่อสร้างล่าช้ากว่าสัญญา ○ ปรับปรุงรูปแบบก่อสร้าง เพื่อเลี่ยงการรื้อย้ายสาธารณูปโภค ในกรณีที่การรื้อย้ายใช้เวลาอันเกินควร
<p>3.5 ผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียน ทางการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียน ทำให้การก่อสร้างล่าช้าไม่เป็นไปตามสัญญา ทำให้เกิดปัญหาการใช้รถใช้ถนน และเป็นสาเหตุของการร้องเรียน 	<p>3.5 ดำเนินการโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ กำหนดคุณสมบัติพิเศษของผู้รับเหมาที่มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการก่อสร้าง โดยเฉพาะทางที่มีความสำคัญเร่งด่วน และการจราจรหนาแน่น ○ ในกรณีผู้รับจ้างทางการเงิน ให้หน่วยงานดำเนินการเองของกรมทางหลวง (ศูนย์สร้างทางฯ ศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน) เข้าดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ○ ประสานกับตำรวจจราจรท้องที่เพื่ออำนวยความสะดวกระหว่างการก่อสร้าง

4. การบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณ

4.1 การโอนเงินงบประมาณของรายการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันภายในปีงบประมาณ ไปให้กับรายการที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็วกว่าแผน

4.2 การบริหารเงินเหลือจ่าย เพื่อนำไปใช้ในรายการต่อไปนี้

- งานดำเนินการที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็วกว่าแผน
- เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้างตามสัญญา (ค่า K)
- งานที่ค่างานเพิ่มขึ้นมากกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- งานจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อให้การก่อสร้างดำเนินการต่อไปได้ไม่ล่าช้า ซึ่งจะส่งผลถึงการเบิกจ่ายต่อไป
- งานแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

4.3 การปรับแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

- ปรับตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2550
- ทบทวนแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- การปรับแผนการใช้จ่ายตามแนวทางในข้อ 4.2 ข้างต้น

5. การติดตาม การประเมินผล และการจูงใจ

5.1 มีการติดตามผลการดำเนินงาน และนำผลของการติดตามมาทบทวนและประเมินผลเพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายฯ เสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารเป็นประจำทุกเดือน

5.2 มีโครงการให้ความรู้เชิงบูรณาการเกี่ยวกับการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยทีมงานจากหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องภายในส่วนราชการ และมีการจูงใจโดยการให้รางวัลสำหรับหน่วยงานที่สามารถนำความรู้ดังกล่าวมาทำ *Knowledge Management* และ *PMQA* ให้แก่หน่วยงานนั้น ๆ

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

งบประมาณรายจ่าย ถือเป็นเครื่องมือทางการคลังที่มีความสำคัญของรัฐบาล ในการพัฒนาและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยนอกจากจะช่วยผลักดันการดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางและแนวนโยบายที่รัฐบาลกำหนด การเร่งรัดการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อเพิ่มการใช้จ่ายเงินของรัฐเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ จะมีส่วนช่วยให้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้น ในช่วงตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลจึงให้ความสำคัญต่อการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมาก เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มอุปสงค์ในประเทศและช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีเสถียรภาพ และเติบโตอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ด้านการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินจากหน่วยงานต้นแบบ (*Best Practice*) กรมบัญชีกลางได้จัดโครงการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ให้ได้ตามเป้าหมายของรัฐบาล ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2550 โดยมีกรมทางหลวงชนบท กรมทางหลวง และกรมชลประทาน เป็นหน่วยงานต้นแบบ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีอัตราการเบิกจ่ายสูง เป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาล และได้คัดเลือกหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายบลงทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่ 300 ล้านบาท ขึ้นไป ประมาณ 30 หน่วยงาน เพื่อมารับฟังแนวทางปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จของหน่วยงานต้นแบบ พร้อมทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

จากผลของการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขของปีที่ผ่านมา และองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข ตลอดจนกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต้นแบบทั้ง 3 หน่วยงาน ที่ได้จากการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ กรมบัญชีกลางได้นำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการขับเคลื่อนมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 นอกจากจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจากหน่วยงานต้นแบบ (*Best Practice*) ให้กับบุคลากรของกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ไว้เป็นแนวทางในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้กรมบัญชีกลางสามารถรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับ มาจัดทำเป็นคู่มือเพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เป็นประโยชน์แก่ระบบราชการโดยรวมอย่างยิ่ง

นอกจากนั้น เนื่องจากผลของการศึกษาโดยใช้แนวคิดของการจัดการความรู้ ซึ่งมีเครื่องมือดำเนินการคือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรวบรวมแนวทางปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จของหน่วยงานต้นแบบ (*Best Practice*) สามารถนำเอาประสบการณ์จริงของหน่วยงานต้นแบบมาสังเคราะห์และตกผลึกจนได้แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าขององค์ความรู้ที่มีประโยชน์ ดังนั้น จึงเห็นสมควรขยายผลของการค้นหาหน่วยงานที่เป็นต้นแบบ (*Best Practice*) และถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ให้ทั่วถึงต่อไป แต่เนื่องจากส่วนราชการ และหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีเป็นจำนวนมาก กรมบัญชีกลางจึงให้มีการจัดการความรู้ลงสู่หน่วยงานระดับพื้นที่ เช่น สำนักงานคลังเขต และสำนักงานคลังจังหวัด เพื่อไปสนับสนุนให้ส่วนราชการดำเนินการโดยใช้แนวทางที่กรมบัญชีกลางจัดทำ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในส่วนราชการ และระหว่างส่วนราชการ ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในวงกว้าง และหมุนเวียนต่อไป ซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนสถานะระหว่างความรู้ที่เป็น *Tacit Knowledge* และ *Explicit Knowledge* ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป